

Spis treści

Wstęp	5
1. Ewolucja działań w zakresie ochrony środowiska	9
1.1. Środowisko przyrodnicze i jego funkcje – ujęcie teoretyczne	9
1.2. Idea ochrony środowiska – ujęcie ekonomiczne	12
1.2.1. Środowisko i jego znaczenie we wczesnych teoriach ekonomicznych	14
1.2.2. Ochrona środowiska we współczesnych nurtach ekonomicznych	17
1.3. Zasoby naturalne, ich znaczenie i sposoby wykorzystania	20
1.3.1. Ograniczoność zasobów naturalnych a działalność człowieka	20
1.3.2. Rozwiązania instytucjonalne w zakresie ochrony środowiska i zasobów naturalnych	22
1.3.3. Dobrobyt materialny ludności a jakość środowiska	27
2. Obszary cenne przyrodniczo i ich znaczenie w rozwoju społeczeństw	31
2.1. Rodzaje obszarów cennych przyrodniczo i sposoby ich wyznaczania	36
2.2. Korzyści i ograniczenia w zakresie funkcjonowania obszarów cennych przyrodniczo	46
3. Działalność rolnicza i jej wpływ na środowisko	51
3.1. Koncentracja i specjalizacja produkcji	51
3.2. Wpływ działalności rolniczej na glebę, wodę i powietrze	54
3.3. Zachowanie bioróżnorodności	61
3.4. Wytwarzanie odpadów i odory	68
3.5. Zmiany w krajobrazie wiejskim	78
4. Ograniczenia i szanse rozwoju działalności rolniczej na terenach cennych przyrodniczo	83
4.1. Ograniczenia funkcjonowania gospodarstw rolnych na obszarach chronionych	83
4.2. Inwestycje prośrodowiskowe i ich finansowanie	87
4.3. Innowacje w działalności rolniczej i ich znaczenie dla środowiska	101
4.4. Rozwój rolnictwa ekologicznego	107
5. Charakterystyka zasobów i organizacja gospodarstw o zróżnicowanym udziale obszarów Natura 2000	113
5.1. Powierzchnia gospodarstw rolnych	115
5.2. Czynniki pracy w badanych gospodarstwach	118
5.3. Wartość środków trwałych i obrotowych	120
5.4. Organizacja badanych gospodarstw	126

6. Ocena sytuacji produkcyjno-ekonomicznej badanych gospodarstw	129
6.1. Nakłady materiałowe i intensywność produkcji w gospodarstwach o zróżnicowanym udziale obszarów Natura 2000	129
6.2. Wyniki produkcyjne w gospodarstwach o zróżnicowanym udziale obszarów Natura 2000	133
6.3. Poziom osiągniętych wyników ekonomicznych i efektywność gospodarowania	137
6.3.1. Wyniki ekonomiczne i dopłaty w gospodarstwach o zróżnicowanym udziale obszarów Natura 2000	138
6.3.2. Ocena efektywności gospodarowania	147
6.4. Ilościowa ocena sytuacji produkcyjno-ekonomicznej badanych gospodarstw	152
Podsumowanie i wnioski	171
Bibliografia	177